

วินัส สุวรรณทา. 2549. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพ
ในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ISBN 974-626-562-8]
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รศ.ดร. มาริสา ไกรฤกษ์, อาจารย์รัชตวรรณ ศรีตระกูล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายแบบการศึกษาเชิงพยากรณ์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม
การแสดงออกทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง
เป็นพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 368 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้
การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) มี 2 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 สุ่มตัวอย่าง โรงพยาบาลในแต่ละจังหวัดจำแนก
ตามขนาดโรงพยาบาล และขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพตามสัดส่วนของพยาบาลวิชาชีพในแต่ละจังหวัด
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ ประกอบด้วย
6 ตอน คือ ความไม่สบายใจ สภาพการทำงาน พฤติกรรมผู้นำ พลังอำนาจ สัมพันธภาพระหว่างบุคลากรพยาบาล
และสัมพันธภาพกับ ผู้ใช้บริการ 2) แบบสอบถามพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพ ผ่าน
การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และหาความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยการหาค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach 's Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบ
สอบถามปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ในแต่ละตอนเท่ากับ .87, .88, .96, .92, .90 และ .86
ตามลำดับ ส่วนแบบสอบถามพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์พยาบาลวิชาชีพ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .95
เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดย
ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression
analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์โดยรวมของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 1.81$,
SD = 0.48) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พยาบาลวิชาชีพมีการแสดงออกด้วยการหยุดอยู่กับที่ ($\bar{X} = 2.06$,
SD = 0.62) การแสดงออกด้วยความก้าวร้าว ($\bar{X} = 1.69$, SD = 0.51) การแสดงออกด้วยการถอยหนี ($\bar{X} = 1.75$,
SD = 0.58) และการแสดงออกด้วยการยอมแพ้ ($\bar{X} = 1.76$, SD = 0.58) อยู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน
2. ปัจจัยด้านความไม่สบายใจมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับพฤติกรรมแสดงออกทาง
อารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($r = .46$) สภาพการทำงาน พฤติกรรมผู้นำ
พลังอำนาจ สัมพันธภาพระหว่างบุคลากรพยาบาลและสัมพันธภาพกับผู้ใช้บริการ มีความสัมพันธ์ทางลบระดับต่ำ
กับพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($r = -.26$,
 $r = -.25$, $r = -.36$, $r = -.41$ และ $r = -.34$ ตามลำดับ) ส่วนอายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา ลักษณะ
งานที่รับผิดชอบไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพ

3. ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ความไม่สบายใจ สัมพันธภาพระหว่างบุคลากรพยาบาล และพลังอำนาจ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการแสดงออกทางอารมณ์ของพยาบาลวิชาชีพได้ร้อยละ 27 ($R^2 = .27$) ได้สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = 0.33 \text{ ความไม่สบายใจ} - 0.19 \text{ สัมพันธภาพระหว่างบุคลากรพยาบาล} - 0.13 \text{ พลังอำนาจ}$$

ผลการศึกษาครั้งนี้ผู้บริหารสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรได้ โดยการเสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่พยาบาลวิชาชีพ และสนับสนุนการจัดกิจกรรมสัมมนาการของพยาบาลวิชาชีพทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน ช่วยให้พยาบาลวิชาชีพเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย มีความสุขขณะปฏิบัติงานและมีพฤติกรรมแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดภาพลักษณ์และคุณภาพการบริการที่ดีต่อไป

Winus Suwantha. 2006. **Factors Affecting Emotional Behaviours of Professional Nurses in Community Hospitals, Northeast Region**. Master of Nursing Science Thesis in Nursing Administration, Graduate School, Khon Kaen University. [ISBN 974-626-562-8]

Thesis Advisors : Assoc. Prof. Dr. Marisa Krairiksh, Instructor Ratchatawan Sritragool

ABSTRACT

The purpose of this descriptive research study was to investigate factors affecting emotional behaviours of professional nurses in community hospitals, northeast region. A sample 368 nurses was taken from community hospitals, northeast region. Simple random sampling technique was used to select the study sample. The instruments were questionnaires of unpleasant, accountable for work, behaviours of leader, power, relationship among nurses, relationship with clients and emotional behaviours. The questionnaires were approved for content validity by five experts and were tested their reliabilities by Cronbach's alpha coefficient. The reliability coefficients were .87, .88, .96, .92, .90, .86 and .95, respectively. Data were collected by mailing the questionnaire and analysed by using Pearson's product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression.

The findings showed that:

1. The level of overall emotional behaviours of professional nurses in community hospitals, Northeast Region was low. ($\bar{X} = 1.81, SD = 0.48$) and the four characteristics of emotional behaviours were also on the low level: fixation ($\bar{X} = 2.06, SD = 0.62$); aggression ($\bar{X} = 1.69, SD = 0.51$); regression ($\bar{X} = 1.75, SD = 0.58$); resignation ($\bar{X} = 1.76, SD = 0.58$).

2. Unpleasant had a statistically significant positive correlations with emotional behaviours of professional nurses ($r = .46, p < .01$). Accountable for work, behaviours of leader, power, relationship among nurses and relationship with clients had statistically significant negative correlations with emotional behaviours of professional nurses ($r = -.26, r = -.25, r = -.36, r = -.41$ and $r = -.34, p < .01$, respectively). Age, experience, level education and position did not have statistically significant correlations with emotional behaviours of professional nurses.

3. Variables which could significantly predict emotional behaviours of professional nurses were discontented, relationship among nurses and power (Beta = .33, -.19 and -.13, $p < .05$, respectively). These predictors accounted for 27 percent ($R^2 = .27$) of the variances in emotional behaviours. The function derived from the analysis was as follow:

$$Z = 0.33 \text{ Discontented} - 0.19 \text{ Relationship during nurse} - 0.13 \text{ Powerment}$$

It is recommended that nurse administrators should empower their professional nurses and support recreation inside and outside organization to build friendly relations. Hence, the professional nurses feel relax and happy to work. Appropriate emotional behaviours of professional nurses will lead to good professional image and quality of care.